

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

GÖTEBORGS
UNIVERSITETSBIBLIOTEK

KvinnSam

Nationellt bibliotek för genusforskning
Universitetsgemensam forskningsinfrastruktur

Verksamhetsrapport för

2022

**2022 års rapportering av verksamheten
inom KvinnSam vid Göteborgs
universitetsbibliotek.**

Diarienummer: 2023/576

Beslutad av KvinnSams styrgrupp,
överlämnad till rektor 1 mars 2023.

Kontaktperson: Linda Börjesson,
föreståndare vid KvinnSam,
linda.borjesson@ub.gu.se

Bilder: Göteborgs universitetsbibliotek, om
inget annat anges.

Innehållsförteckning

Summary.....	4
Om KvinnSam.....	5
Utmaningar och risker under 2022.....	5
Höjdpunkter under 2022.....	8
Ny forskningssamordnare.....	8
Traversing the Archive.....	8
Utställning om feministiska svenska tecknade serier.....	9
Seminarier på Bokmässan.....	10
Verksamheten under 2022.....	11
Nationell informationsförsörjning.....	11
Handskriftsarkiv.....	11
Användarservice.....	14
Samverkan.....	17
Prioriterade aktiviteter 2022.....	22
Förbereda och utföra evakuering av KvinnSams material i raritetskammaren.....	22
Forskningssamordnare till KvinnSam.....	23
Utveckling av databasen GENA.....	23
Producera en utställning om feministiska svenska tecknade serier.....	24
Delta i forskningsprojektet "Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur".....	24
Referenser.....	26
Bilaga 1. Publikationer 2022.....	27
Bilaga 2. Handskriftsstatistik 2022.....	29
Bilaga 3. Ekonomisk redovisning 2022.....	31

” In 2022, KvinnSam has carried out a number of activities according to the annual plan. Organizing KvinnSam’s archival collections for long-term preservation and accessibility has been prioritized.

Summary

KvinnSam – National Resource Library for Gender Studies is a unique Swedish resource. Originally founded mainly as a women’s archive, it has grown into a library specializing in women’s history and gender studies, staffed by university librarians, research coordinator and archivist, all with discipline-specific competence. In March 2018, KvinnSam was established as a university-wide research infrastructure following a decision by the University Vice-Chancellor.

KvinnSam maintains two bibliographic databases (KVINNSAM and GENA) that are continuously updated. Manuscripts are catalogued in a separate database, Alvin. Other daily tasks include user and reference services, as well as archival work.

In 2022, KvinnSam has carried out a number of activities according to the annual plan. Organizing KvinnSam’s archival collections for long-term preservation and accessibility has been prioritized. During the year, KvinnSam has also worked towards recruiting a research coordinator, and PhD Rachel Pierce became a part of the team in September. Further activities have included producing an exhibition about contemporary Swedish feminist comics as medium for political activism and critique, as well as developing the database GENA. Throughout the year, KvinnSam has taken part

in research projects, such as the research project Queerlit – a database for LGBTQI literature, financed by the Bank of Sweden Tercentenary Foundation. KvinnSam takes part in this project supplying a university librarian at 5–20% through 2021–2023.

KvinnSam has been appointed to perform several systematic searches through Swedish Secretariat for Gender Research, on behalf of the Nordic Council of Ministers. These have been within the fields of health and living conditions of older LGBTQ+ people, and young men and mental illness in the Nordic countries – as well as the EU-funded projects Genderaction+ and UniSAFE, concerning gender-based violence in research performing organizations.

KvinnSam was also, along with the Swedish Royal Library, invited by the Swedish Arts Council to take part in the international project *Traversing the Archive*. The project consisted of in-depth knowledge and experience exchanges through a series of digital workshops and seminars which examined the challenges and possibilities of archives today. The project brought together archives from four very different geographies: Turkey, Russia, USA, and Sweden.

Om KvinnSam

KvinnSam – nationellt bibliotek för genusforskning är en unik resurs i Sverige. Verksamheten består av ett specialbibliotek, ett kvinnohistoriskt arkiv, ämneskompetenta bibliotekarier, arkivarier, forskningssamordnare samt webbplats. För att hitta liknande verksamheter får man gå utanför Sveriges gränser och titta på verksamheter som Atria i Nederländerna och Women's Library i Storbritannien.

KvinnSam har funnits sedan 1958 och startade som ett privat initiativ för att synliggöra kvinnors historiska och samtida livsvillkor och göra dem forskningsbara. Pionjärerna Rosa Malmström, Asta Ekenvall och Eva Pinéus samlade in och ordnade upp arkivmaterial, förtecknade kvinnohistorisk litteratur och startade en förlagsserie. Verksamheten verkade som en stiftelse fram till 1971 då den blev en del av Göteborgs universitetsbibliotek.

I korthet kan KvinnSams verksamhetsidé i dag beskrivas som följande:

- Nationell informationsförsörjning genom produktion av databaser och andra digitala resurser.
- Unik samling arkivmaterial som kan beforskas.
- Expertkompetens hos KvinnSams medarbetare inom genusforskning och kvinnohistoria.
- Del av den starka genusvetenskapliga forskningsmiljö som finns i Göteborg.

Kärnverksamheten består av att bevaka och indexera litteratur om genusfrågor, att samla, ordna och förteckna kvinnohistoriskt arkivmaterial, samt ge användarservice. Den här delen av verksamheten beskrivs under rubriken *Verksamheten under 2022*. Utöver kärnverksamheten har KvinnSam genomfört flera aktiviteter under 2022, vilka huvudsakligen redovisas under rubriken *Prioriterade aktiviteter 2022*. Resultat presenteras under båda tidigare nämnda rubrikerna samt i *Bilaga 1. Publikationer 2022*.

Rektor beslutade den 23 mars 2018 (dnr V 2017/978) att inrätta KvinnSam som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet. KvinnSam har en styrgrupp som leder infrastrukturen och ansvarar för övergripande strategiska frågor och ekonomisk uppföljning. Styrgruppen har en bred sammansättning för att kunna ta ett helhetsgrepp kring utvecklingen av forskningsinfrastrukturen. Styrgruppen sammanträder minst två gånger om året sedan september 2018, i enlighet med *Regler för Forskningsinfrastrukturer* (2015) vid Göteborgs universitet.

För närvarande ingår ledamöter från följande fakulteter vid Göteborgs universitet: Humanistiska fakulteten, Sahlgrenska akademin, Naturvetenskapliga fakulteten, Handelshögskolan, Samhällsvetenskapliga fakulteten samt Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Utöver detta ingår ledamöter från Göteborgs universitetsbibliotek och Nationella sekretariatet för genusforskning.

Utmaningar och risker under 2022

Arkiv

KvinnSam står, liksom många andra arkiv och bibliotek i Sverige, inför stora utmaningar när det gäller digitalisering av arkivmaterial och mottagande av digitalt födda arkiv (från hårddiskar, USB, molntjänster etcetera). Båda dessa frågor har i någon mån diskuterats länge, såväl lokalt som nationellt, men inte mycket har hänt. I samband med deltagandet i *Traversing the Archive*

under 2022, blev KvinnSam påmind om att vi i detta internationella sammanhang släpar efter när det gäller digitalisering. Konsekvenser av detta blir odemokratisk tillgång till arkivmaterial och slitage på befintligt fysiskt material. Att inte kunna ta emot digitalt födda arkiv ger framtida luckor i alla typer av arkivmaterial och små möjligheter att fånga upp samtida strömningar i samhället. I november 2022 hade KvinnSam ett möte med Team digitalt bevarande vid Kungliga biblioteket, för att höra om deras fleråriga arbete med digitalt födda arkiv.

I korthet behöver nedanstående lyftas:

- **Behov av digitalisering av arkivmaterial** för forskning och bevarande. Arbetet är mycket resurskrävande och kräver noggrann planering i samarbete med universitetsbibliotekets digitaliseringsteam. Nationellt skulle en högre grad av samordning av projekt och finansiering vara önskvärd.
- **Behov av att ta emot och bevara digitalt födda arkiv** för forskning och bevarande. Nationell samordning saknas och det administrativa arbete som gjorts hittills vid Göteborgs universitet har ännu inte lett till något konkret för bibliotekets räkning. Mycket resurskrävande då det bland annat krävs omfattande IT-stöd.

En mer praktisk utmaning är att Humanistiska bibliotekets raritetskammare inte längre räcker till utrymmesmässigt. Lokalen där KvinnSam och Handskriftsavdelningen förvarar sitt unika arkivmaterial är säkerhetsklassad (klimatsatt, säkrad för brand och vattenläckor etcetera) och det finns för närvarande ingen ersättningslokal. Under 2022 intensifierades arbetet med planering av flytt av olika boksamlingar till lokaler på andra platser i Göteborg. Ett led i det arbetet är att frigöra plats för att kunna bygga ett nytt rum inne i biblioteket, en typ av enklare raritetskammare med lägre säkerhetsklassning för arkivmaterial. Material som flyttas från biblioteket kan exempelvis vara sådant som har en lägre utlåningsfrekvens.

Arbetsmiljö

Covid-19-pandemin har i viss mån påverkat KvinnSams verksamhet även under 2022, dock inte i form av minskade öppettider likt tidigare pandemiår. Under pandemin arbetade många hemifrån i relativt stor omfattning, vilket generellt sett fungerade bra. Arbetsgivaren införde därför på prov möjligheten till distansarbete max 12 timmar/vecka under höstterminen. Detta under förutsättning att arbetet så tillåter. Försöket ska utvärderas 2023. Sedan pandemin kan också personal tillåtas arbeta hemma vid lättare förkylningssymptom, för att minska smittspridning.

Västlänken-bygget samt övriga planerade byggprojekt vid Högskolan för musik och dramatik har fortsatt haft stor arbetsmiljöpåverkan på Humanistiska bibliotekens personal. Omfattande störningar som borrhande, pålning, sprängningar och annat, stör och belastar de som befinner sig i lokalerna, både personal och användare. Under 2022 flyttade KvinnSam helt ut ur sina kontor på entréplan, till stängda lokaler en trappa upp. Detta innebär att KvinnSams personal även fortsättningsvis kommer längre från besökande användare; vi möts inte naturligt i lokalerna och våra kontor intill samlingarna är alltså stängda. Det är dock svårt att utvärdera konsekvenserna av detta. På grund av Västlänken-byggnationerna har KvinnSams – och Humanistiska bibliotekens – främsta målsättning varit att upprätthålla en så god service som möjligt under rådande förutsättningar.

Namninsamling för kvinnlig rösträtt, Elin Wägner, 1913. Albert Bonniers Förlag A.B. Bildarkivet. Ur Elin Wagners samling A 48a på KvinnSam.

Fångbricka från Långholmen från Barbro Alving's samling A 96 på KvinnSam.

I Humanistiska biblioteket huserar KvinnSam.

Höjdpunkter under 2022

Ny forskningssamordnare

I september 2022 rekryterades Rachel Pierce till den nyinrättade tjänsten som forskningssamordnare på KvinnSam. Denna tjänst har till uppgift att skapa en god forskningsmiljö kring KvinnSams verksamhet med syftet att göra KvinnSams samlingar och resurser mer synliga och tillgängliga för forskning. Att tillsätta en forskningssamordnare utreddes av KvinnSam redan 2019 och har sedan dess rekommenderats både av KvinnSams styrgrupp och den internationella utvärdering av KvinnSam som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur som utfördes 2020 av Birgitta Svensson vid Stockholms universitet.

Rachel Pierce är disputerad i kvinno- och genushistoria i USA och har en masterexamen i biblioteks- och informationsvetenskap. I Sverige har Rachel bland annat haft ett lektorat vid Bibliotekshögskolan vid Högskolan i Borås. Rachels tidigare forskning grundar sig i en bakgrund i kvinno- och genushistoria samt intressen i fotografi, digitalisering och arkiv. Hon har bland annat undersökt feminismens utveckling inom politiska institutioner, genusladdad politisk journalistik under kalla kriget, definitionen av genus, etnisk bakgrund

Fotograf: Martin Öhman.

och klass i digitaliserade kulturarvssamlingar samt hur klassifikationssystem tillämpas i gränserna mellan det fysiska och digitala arkivet.

Traversing the Archive

KvinnSam bjöds in av Kulturrådet att delta i det internationella arkivprojektet *Traversing the Archive* under hösten 2022. Projektet initierades av Kulturråden i Washington, Istanbul och Moskva, och förutom KvinnSam deltog från Sverige biträdande riksbibliotekarie Lars Ilshammar vid Kungliga biblioteket. Projektet ämnade föra samman arkiv från Sverige, USA, Ryssland och Turkiet för att genom digitala workshops och seminarier undersöka de utmaningar och möjligheter arkiven står inför idag i de olika länderna. Sessionerna skulle bli en resurs för arkiven, samt även skapa kontakt

med målet om långsiktiga relationer arkiven emellan.

Då Ryssland invaderat Ukraina vintern 2022 och regeringen krävde frysta samarbeten med statliga aktörer i Ryssland diskuterades deltagandet internt på KvinnSam och med chefer, men då alla medverkande arkiv från Ryssland var icke-statliga aktörer kunde KvinnSam tacka ja till att delta i projektet.

KvinnSams medverkan i projektet visade sig vara givande då det var ett tillfälle att

lära känna en rad olika arkiv runt om i världen, och därigenom få en nyanserad förståelse för KvinnSams förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Aspekter av projektet som var särskilt tankeväckande var de andra arkivens imponerande digitala

närvaro och arkivverksamhet i kristider. Människorättsorganisationen Memorial var en av representanterna från Ryssland i *Traversing the Archive*, vilka tilldelades Nobels fredspris under projektets gång.

■ Utställning om feministiska svenska tecknade serier

Under 2022 producerade KvinnSam utställningen *Feministiska svenska tecknade serier – från 1960-talet till i dag* på Humanistiska biblioteket. Utställningen var ett samarbete mellan KvinnSam och det VR-finansierade forskningsprojektet *Feministiska svenska tecknade serier som medium för politisk aktivism och kritik*. Anna Nordenstam, professor i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet och Margareta Wallin Wictorin, docent i konst- och bildvetenskap vid Karlstads universitet tog tillsammans med KvinnSam fram ett urval av serieskapare och

deras verk och sammanställde utställningstexter till en välbesökt utställning. En visning av utställningen var även en del av programmet för den internationella konferensen *CAF – Comics, Activism, Feminisms* arrangerad av Anna Nordenstam vid Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion som ägde rum på Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet. Utställningen gick därefter vidare till Linnéuniversitetet och senare Karlstads universitet, och planeras att vandra vidare till Södertörns högskola.

Utställningen var välbesökt och kommer att ställas ut på flera lärosäten i Sverige.

■ Seminarier på Bokmässan

KvinnSam initierade två panelsamtal i Göteborgs universitets monter på Bokmässan i Göteborg i september 2022. KvinnSams föreståndare Linda Börjesson presenterade *Guldorn i våra gömmor: kvinnohistoriska och feministiska skatter i KvinnSams handskriftsarkiv* tillsammans med Anna Nordenstam, professor i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet, som moderator. Bland annat lyftes Elin Wägners dagboksanteckningar, *Interiörer ur mitt privat-helvete*, där en deprimerad Wägner skriver om en mörk tid kantad av flera olyckor. Ett annat guldorn som lyftes fram var Barbro Alvings dagbok och fångbricka från Långholmen, där hon satt

inspärрад under en månad efter att ha vägrat delta i en civilförsvarsövning. Sanna Hellgren, universitetsbibliotekarie på KvinnSam deltog i ett panelsamtal på ämnet *Fred med jorden – feminism, fredsarbete och klimatkamp* med Åsa Sonjasdotter, doktorand vid HDK-Valand. Göteborgs universitetsbiblioteks överbibliotekarie Morgan Palmqvist ledde samtalet om skriften *Fred med jorden* (1940) av Elin Wägner och Elisabeth Tamm. I skriften beskriver Wägner och Tamm hur människan bör leva och agera för att åstadkomma ett hållbart samförstånd med jorden. I en tid av krig och klimatkris är skriften mer aktuell än någonsin.

Verksamheten under 2022

KvinnSams löpande arbete under 2022 följs upp i denna del av verksamhetsrapporten. Under rubriken *Nationell informationsförsörjning* redovisas de databaser som KvinnSam producerar. Rubriken *Handskriftsarkiv* rymmer årets arkivförvärv.

Under *Användarservice* presenteras referensservice, undervisning, sökuppdrag och handskriftsbeställningar. Här redovisas också användning av KvinnSams databaser och andra webbresurser. Under rubriken *Samverkan* beskrivs samverkanspartners, aktuella samarbetsprojekt och arrangemang.

Nationell informationsförsörjning

KvinnSam producerar flera databaser. KVINNSAM är Nordens största databas inom kvinnohistoria och genusforskning och är en del av den nationella biblioteksdatan Libris. KVINNSAM innehåller drygt 165 000 referenser och växer normalt med 2000-3000 referenser årligen. Under 2022 gjordes 2461 indexeringar i databasen KVINNSAM.

Fram tills 2023 producerade KvinnSam även databasen GENA, som förtecknade referenser till svenska doktorsavhandlingar inom genusforskning. Databasen innehåller drygt 1900 referenser och växte med 40-80 referenser årligen. GENA producerades i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning. Under 2022 registrerades 47 avhandlingar i GENA. Databasen upphör att uppdateras under 2023 – detta beskrivs i detalj under aktivitetspunkten *Utveckling av databasen GENA* i denna verksamhetsrapport.

Handskriftsarkiv

KvinnSams handskriftsarkiv är unikt som det enda kvinnohistoriska arkivet i Sverige. Det innehåller kvinnohistoriskt handskriftsmaterial och annat källmaterial med tyngdpunkten på 1900-talets första hälft, från rösträttskampen och tiden därefter. I dag består arkivet av cirka 600 hyllmeter arkivalier varav närmare 180 personarkiv och drygt 100 föreningsarkiv. Materialet är mycket eftersökt och används både nationellt och internationellt. Till KvinnSam kommer forskare, författare och andra intresserade för att studera materialet på plats. Visst upphovsrättsligt fritt material har skannats och är tillgängligt i portalen Alvin.

Handskriftsförvärv

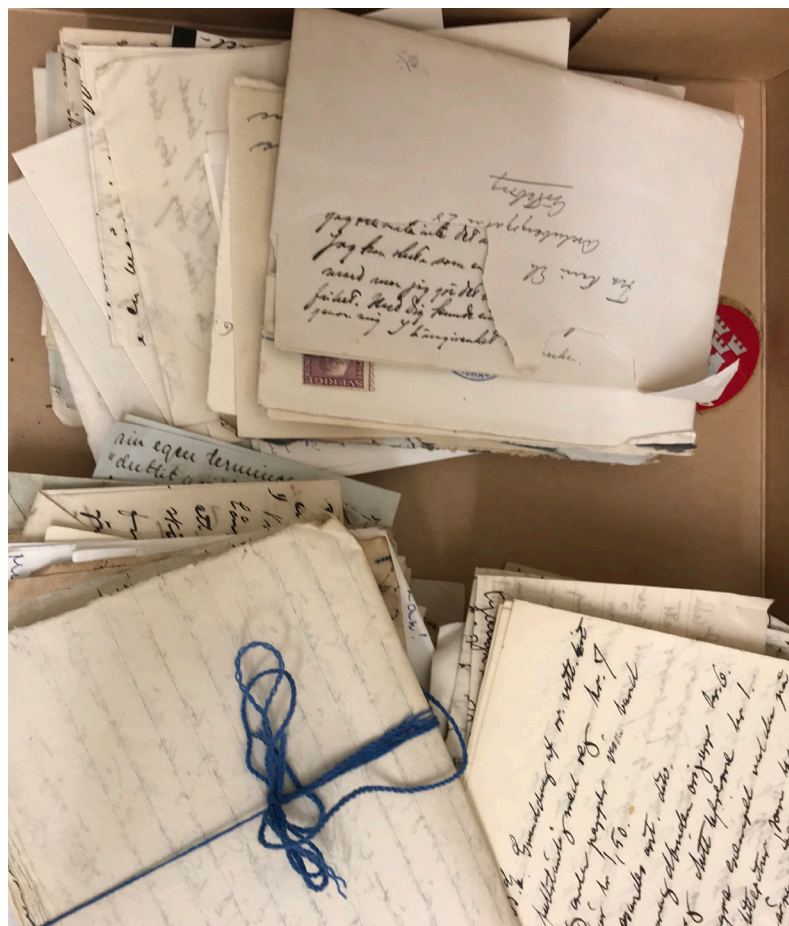
21 nyförvärv och tilläggsaccessioner om totalt 8,07 hyllmeter förvärvades under året. Antalet förvärv var fler än normalt vilket delvis beror på det tillfälliga donationsstopp KvinnSam införde under pandemin, då man inte kunde arbeta på plats i samma utsträckning. Som särskilt intressanta förvärv kan nämnas en brevsamling om 13 kg efter författarinnan Karin Ek (1885–1926) med familj. Karin Ek var gift med professor Sverker Ek och de var under flera år bosatta i Göteborg. Ek gav bland annat ut ett antal väl mottagna diktsamlingar innan hon gick bort i unga år.¹

Unikt i sitt slag är också förvärvet av den mycket framträdande rösträttsaktivisten Frigga Carlbergs samling (1851-1925), också Göteborgsbaserad. Samlingen som består av ett 100-tal brev samt ett antal fotografier förvärvades genom köp.

¹ Karin Valborg Ek, <https://www.skbl.se/sv/artikel/KarinEk>

Karin Ek

Frigga Carlberg

Fotografier och brev ur Karin Eks samling A 177 på KvinnSam.

Porträtt ur Frigga Carlbergs samling A 175 på KvinnSam.

Nya samlingar:

2,31

hyllmeter

Tilläggsaccessioner:

5,76

hyllmeter

Nya samlingar:

- Ebon Andersson, riksdagsledamot för högern i 30 år
- Karin Ek, författare, sammanställde antologin *Ur den svenska dikten*
- Kajsa Sundström, läkare och nyckelperson för införandet av fri abort i Sverige
- Frigga Carlberg, Göteborgsbaserad, framträdande rösträttsaktivist

Tilläggsaccessioner till existerande arkiv:

- Göteborgskretsen av Fredrika Bremerförbundet
- Åsa Mobergs samling, författare och journalist
- Sverigeunionen av Soroptimistklubbar
- Eva Alexandersons samling, författare och översättare
- SKOGH, Sveriges kvinno- och genushistoriker
- Amningshjälpen
- Kirsti Kolthoffs samling, verksam inom European Women's Lobby, IKFF och Feministiskt Initiativ
- Swe Q – Sveriges Quinnoråd
- IKFF – Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet
- Harriet Otterloos samling, läkare, feminist, verksam inom IKFF och Feministiskt Initiativ
- Märta Åbergs samling, folkskollärare

Arkivsprintar

I samband med planeringen av ett nytt Humanistiskt bibliotek uppstod behov av att göra arkivsamlingarna flyttbara, för en framtida evakuering till annan lokal. För att effektivisera arbetet med handskriftmaterialet införde KvinnSam ett nytt arbetssätt i form av kontinuerliga arkivsprintar. Detta innebär att KvinnSams personal arbetar koncentrerat med arkivmaterial under fyra dagar var fjärde vecka. Under 2022 hände inget praktiskt vad gäller planering för nytt bibliotek, men arbetet med att tillgängliggöra och ordna upp handskriftsmaterial fortsätter. Under året genomfördes 11 arkivsprintar. Fokus har legat på oförtecknade eller delvis oförtecknade arkiv. Tidsåtgången är svår att uppskatta och prioritetsordningen kan kastas om eftersom det är omöjligt att i förväg veta om eller när nya arkiv och tilläggsaccessioner inkommer. 2022 fick KvinnSam bland annat en omfattande tilläggsaccession till ett stort personarkiv, samt den ovan nämnda brevsamlingen efter Karin Ek som krävde omedelbart uppordnande, under sprintarbetet.

Sprintveckorna avslutas med utvärdering och diskussion, och arbetet som helhet har lett till högre kompetens och kunskapsspridning gällande både KvinnSams arkivbestånd och arkivarbete i stort. Sprintarbetet har även gett fördelar som bättre ordning och förvaring och därmed ökad tillgänglighet för användning för materialet. Arbetet fortsätter under 2023 och beskrivs ytterligare under aktivitetspunkten *Förbereda och utföra evakuering av KvinnSams material i RAR-kammaren* i denna verksamhetsrapport.

Användarservice

Användarbasen består av forskare och studenter inom framför allt fälten humaniora och samhällsvetenskap. KvinnSams samlingar och resurser används av forskare i och utanför Sverige, både i forskning och i undervisning. Resurserna används också av allmänhet och yrkesgrupper som journalister och författare.

Referensservice

Referensservice är en informationskontakt mellan användare och KvinnSams personal, där kontakten involverar universitetsbibliotekariernas kunskap och användning av en eller flera informationskällor (till exempel tryckta källor, databaser, bibliotekskataloger). Instruktioner eller rekommendationer om hur man använder informationskällor räknas också hit. KvinnSams referensservice ges via webbformulär, e-post, telefon och personliga besök. Under 2022 besvarades 48 stycken referensfrågor via mail/telefon/besök. 130² ärenden kom via det digitala kontaktformuläret.

Undervisning och visningar

Undervisning om informationssökning i databaser och tryckta källor kan bokas av kursansvariga lärare vid Göteborgs universitet under terminstid. Universitetsbiblioteket ska, på uppdrag från institutioner, tillhandahålla undervisning med mål att stärka studenternas informationskompetens enligt *Verksamhetsuppdrag för Göteborgs universitetsbibliotek* (2016). Till detta bidrar KvinnSams universitetsbibliotekarier genom att ansvara för undervisning gentemot studenter i ämnet genusvetenskap, både biblioteksintroduktioner och informationssökning. Även andra discipliner bokar in undervisningstillfällen för kurser med genusinriktning. Under 2022 kunde undervisning börja hållas på plats efter att främst genomförts i Zoom under covid-19-pandemin.

KvinnSam tar även emot externa studiebesök från forskargrupper, nätverk, gymnasieskolor, folkhögskolor eller andra högskolor. I början på 2022 fanns det fortfarande restriktioner kopplade till covid-19-pandemin vilket medförde färre studiebesök till skillnad från innan pandemin.

Under året har KvinnSam haft fem studiebesök och visningar för externa personer och grupper, samt sex undervisningstillfällen för studenter och doktorander.

Studiebesök och visningar för externa

- **20 januari:** Visning för Islands ambassadör om samarbetet mellan Sveriges och Islands kvinnohistoriska samlingar. I samband med boksläpp och samtal om Sten Kindlundhs översättning av *Sturlunga saga* – berättelser från isländskt 1200-tal.
- **5 maj:** Studiebesök och visning av KvinnSams arkivmaterial för Svenska Arkivförbundets vårkonferens.
- **17 maj:** Studiebesök och visning av KvinnSam för ett trettiotal europeiska universitetsbibliotekarier på Erasmus-utbyte.

² Denna siffra återger inte enbart referensfrågor utan inkluderar alla ärenden via kontaktformuläret (STIG) och då även handskriftsbeställningar.

- **21 september:** Studiebesök, internationella masterstudenter på Bibliotekshögskolan vid Borås högskola.
- **14–16 november:** Studiebesök, arkivarie vid Islands kvinnohistoriska samlingar Kvennasögusafn.
- **6 december:** Studiebesök för bibliotekarier från Svenska barnboksinstitutet.

Undervisning studenter/doktorander

- **21 januari:** Undervisning i Zoom (biblioteksintroduktion) Genusvetenskaplig grundkurs, 30 studenter.
- **3 maj:** Undervisning (informationssökning) Genusvetenskaplig fortsättningskurs, 8 studenter.
- **8 september:** Undervisning (biblioteksintroduktion) Master Gendering practices, 13 studenter.
- **21 september:** Undervisning (introduktion till digitalisering) Master Biblioteks- och informationsvetenskap. Digitala bibliotek och informationstjänster, 20 studenter.
- **5 oktober:** Undervisning (informationssökning) Genusvetenskaplig fördjupningskurs, 3 studenter.
- **7 november:** Undervisning (introduktion till KvinnSam) Master Digital humaniora, Centre for Digital Humanities, 3 studenter.

Sökuppdrag

Den expertkompetens som finns hos KvinnSams universitetsbibliotekarier efterfrågas för sökuppdrag, som utför exempelvis systematiska litteratursökningar för att kartlägga ett forskningsfält. Vid större sökuppdrag är det vanligtvis två bibliotekarier involverade för kvalitetssäkring. Under 2022 har KvinnSam börjat samarbeta med kollegor från andra team på Göteborgs universitetsbibliotek vid sökuppdragen, bland annat för kompetensspridning. Under året har KvinnSam totalt lagt 110 arbetstimmar i olika sökuppdrag.

Under året har KvinnSam medverkat i följande projekt med Nationella sekretariatet för genusforskning som beställare och Nordiska ministerrådet som projektfinansiärer:

- Äldre HBTQI-personers livsvillkor och livskvalitet i Norden. 60 arbetstimmar har lagts på detta sökuppdrag.
- Unga män och psykisk ohälsa i Norden. 30 arbetstimmar.

KvinnSam har även medverkat och utfört sökningar till ett antal EU-projekt, också via Nationella sekretariatet för genusforskning, som handlar om genusbaserat våld i forskningsorganisationer:

- Genderaction+. 10 arbetstimmar.
- UniSAFE. 10 arbetstimmar.

Handskriftsbeställningar

Under 2022 beställdes 460 enheter fram (box, fascikel eller enstaka bilder/brev) från KvinnSams arkiv.

366 av dessa var lokala lån, det vill säga att materialet studerades på plats i Humanistiska bibliotekets specialläsesal, 94 levererades som digitala filer till beställaren.

Sett till vilka grupper som använt KvinnSams arkiv under 2022 dominerade kategorin Icke-akademiska användare, då de stod för 32 lånetillfällen fördelat på 21 låntagare. Denna grupp bestod av författare, fotografer, journalister, studenter, pensionerade forskare och förlagspersonal. Forskare från andra svenska lärosäten än Göteborgs universitet stod för 8 lånetillfällen fördelat på 7 forskningsprojekt. Därefter kommer forskare från Göteborgs universitet som stod för 6 lånetillfällen till 6 forskningsprojekt. Grupperna med lägst antal låntagare av arkivmaterial är gruppen museum och forskare från andra länder.

En sammanställning av handskriftslånen finns som bilaga till denna verksamhetsrapport. Där redovisas det material som lånats under 2022 och återlämnats senast 31 december 2022.

Användning av KvinnSams databaser

Databasen KVINNSAM

Databasen KVINNSAM är Nordens största databas inom kvinnohistoria och genusforskning och är en del av den nationella bibliotekskatalogen Libris. Under 2022 gjordes 14 567 sökningar i databasen KVINNSAM, med 9457 framtagna poster.³ Databasen hade användare från följande svenska lärosäten:⁴

- Göteborgs universitet
- Luleå tekniska universitet
- Uppsala universitet
- Lunds universitet
- Stockholms universitet
- Örebro universitet
- Karlstads universitet
- Linköpings universitet
- Södertörns högskola
- Kungliga tekniska högskolan
- Umeå universitet
- Mittuniversitetet
- Högskolan i Halmstad
- Högskolan i Borås
- Lunds tekniska högskola
- Jönköping University
- Malmö Universitet
- Mälardalens Universitet
- Karolinska Institutet

Databasen KVINNSAM hade även användare i fallande ordning från länder som Tyskland, Danmark, Finland, Österrike, Schweiz, Norge, Italien, Storbritannien, Japan, Ukraina med flera.

GENA och Bilddatabasen

Förutom databasen KVINNSAM har KvinnSam producerat två databaser som finns på webbplatsen.

Databasen GENA innehåller referenser till svenska doktorsavhandlingar inom genusforskning. Under 2022 hade GENA 2296 sökningar, 6313 sidvisningar och 4402 unika sidvisningar.

KvinnSams bilddatabas innehåller ett tusental digitaliserade foton från KvinnSams olika arkivsamlingar. Bilddatabasen hade 2452 sökningar, 4737 sidvisningar och 3380 unika sidvisningar under 2022.⁵ Bilderna finns också sökbara i plattformen Alvin.

- www.ub.gu.se/kvinn/gena
- www.ub.gu.se/kvinn/bilddatabas

³ Statistik för de framtagna posterna visar endast de poster som är klickade på vid sökning i deldatabasen.

⁴ Statistiken baseras på data från serverloggar från Libris.

⁵ Statistiken baseras på data från Google Analytics för sökningar, sidvisningar och unika sidvisningar.

Webbstatistik

KvinnSams webbplats innehåller flera olika resurser i form av databaser, digitaliseringar, verksamhetsinformation och guider till användare. Under 2022 hade KvinnSams webbplats 103 510 sidvisningar, varav 72 350 unika sidvisningar.

Samlingen av äldre digitaliserade kvinnotidskrifter, med material i fulltext från 1859–1936, hade 34 640 sidvisningar och 18 377 unika sidvisningar.

De kvinnohistoriska portalerna, där forskare i samarbete med KvinnSam beskriver olika strömningar av den svenska kvinnohistorien hade 40 728 sidvisningar, varav 26 695 unika.

- www.ub.gu.se/kvinn
- www.ub.gu.se/kvinn/digtid
- www.ub.gu.se/kvinn/portaler⁶

Samverkan

KvinnSam är en del av den starka genusvetenskapliga forskningsmiljö som har vuxit fram i Göteborg sedan 1970-talet. Verksamheten har varit av stor betydelse för disciplinen kvinnohistoria, sedermera genusforskning i Sverige. Dess ställning bland forskarna är stark och personalen samarbetar tätt med forskare och institutioner. KvinnSam är en del i den nationella, nordiska och europeiska infrastrukturen inom området genusforskning och har bedrivit flera samarbetsprojekt med institutioner utanför Sverige.

Konferenser och mässor

Under denna rubrik presenteras konferenser och externa möten där KvinnSam deltagit med en presentation, poster eller på annat sätt medverkat.

- **15–18 juni:** AtGender “The 11th European Feminist Research Conference”, University of Milano. Presentationer av Linda Börjesson och Sanna Hellgren: *Following traces and leaving footprints – desiring narratives in professional archival work* samt Karin Henning och Jenny Bergenmar (professor i litteraturvetenskap, Göteborgs universitet): *Queering the bibliographic database: experiences from the project Queerlit*.
- **22 september:** Bokmässan i Göteborg, Göteborgs universitets monterprogram. Programpunkt: *Guldorn i våra gömmor: kvinnohistoriska och feministiska skatter i KvinnSams handskriftsarkiv*, med Linda Börjesson, föreståndare för KvinnSam. Samtalsledare: Anna Nordenstam, professor i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet.
- **23 september:** Bokmässan i Göteborg, Göteborgs universitets monterprogram. Programpunkt: *Fred med jorden – feminism, fredsarbete och klimatkamp*. Deltagare: Åsa Sonjasdotter, doktorand HDK Valand och Sanna Hellgren, KvinnSam. Samtalsledare: Morgan Palmqvist, fil. dr. överbibliotekarie vid Göteborgs Universitetsbibliotek.
- **26–28 oktober:** ”G22 – den femte nationella konferensen för genusforskning i Sverige”, Karlstads universitet. Presentation av Linda Börjesson och Sanna Hellgren: *Drömmen om Island till våren: samarbete och vänskap mellan Sverige och Islands kvinnohistoriska samlingar*.

⁶ Statistiken baseras på data från Google Analytics för sidvisningar och unika sidvisningar.

- **14–15 november:** “5th Digital history in Sweden conference”, Lunds universitet. Presentation av KvinnSams forskningssamordnare Rachel Pierce: *Representation in the Archive(s): Reading the Physical and Digital Archives Together*.

KvinnSams arrangemang

- **17 maj:** Invigning av utställningen *Feministiska svenska tecknade serier – från 1960-talet till idag* med Anna Nordenstam, professor i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet och Margareta Wallin Victorin, docent i konst- och bildvetenskap vid Karlstads universitet. En visning av utställningen var även en del av programmet för den internationella konferensen *CAF – Comics, Activism, Feminisms* som ägde rum på Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet den 17 augusti.
- **18 oktober:** Boksamtal med författarna Louise Lindblom (*Ellen Key & Selma Lagerlöf: breven*, 2022) och Marie Hjalmarsson Engelke (*Skriv så ofta du kan! En biografi över Sophie Elkans liv och författarskap*, 2022). Efterföljande panelsamtal med Ulla Åkerström, docent i italienska vid Institutionen för språk och litteraturer och Ulrika Lagerlöf Nilsson, docent i historia vid Institutionen för historiska studier. Samtalsledare Rachel Pierce, historiker och forskningssamordnare vid KvinnSam.

Boksamtal den 18 oktober med författarna Louise Lindblom och Marie Hjalmarsson.

Digitala samverkansresurser

Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv

Tillsammans med Handskriftsavdelningen vid Göteborgs universitetsbibliotek är KvinnSams arkiv sökbara i Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv. Alvin är ett konsortium där även Uppsala universitetsbibliotek och Universitetsbiblioteket vid Lunds universitet ingår. Ytterligare ett femtontal institutioner är medlemmar.

År 2022 hade Alvin 625 579 besök, varav 300 979 var unika besök.

<http://www.alvin-portal.org>

Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur

Projektet Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur pågår mellan 2021–2023 och har beviljats 6,7 miljoner kronor av Riksbankens Jubileumsfond. Projektet leds av Jenny Bergenmar, professor i litteraturvetenskap vid Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion vid Göteborgs universitet. Under 2022 har KvinnSam deltagit i projektet med 5 %.

Projektet syftar till att göra skönlitteratur med HBTQI-motiv sökbar i en databas. Inom projektet kommer bland annat en tesaurus för mer precis ämnesbeskrivning av HBTQI-litteratur utvecklas, som kommer att göras kompatibel med en existerande engelskspråkig HBTQI-tesaurus. Databasen kommer bli en deldatabas i Libris och även göras tillgänglig genom ett gränssnitt som tillåter mer specialiserade sökningar än Libris i dagsläget gör. Tanken är också att använda Libris datamodell med länkad data. KvinnSam tillför projektet kompetens om bland annat ämnesindexering i Libris. Under 2022 har tesaurusen färdigställts och indexeringen har påbörjats. KvinnSam medverkade med en presentation av projektet vid ”The 11th European Feminist Research Conference” i Milano.

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL)

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon bedrevs som projekt i två faser, 2016–2018 och 2019–2021. Projektet finansierades av Riksbankens Jubileumsfond och leddes av Lisbeth Larsson och Maria Sjöberg vid Göteborgs universitet. I det webbaserade lexikonet finns nu över 2000 svenska kvinnor (och utländska kvinnor verksamma i Sverige), som under olika tider och på varierande sätt har bidragit till samhällsutvecklingen. KvinnSam deltog i projektet med bland annat indexering, referens- och källhantering och korrekturändringar. Databasen och lexikonet utgör nu en del av KvinnSams resurser, vilket innebär löpande arbete med kompletteringar och korrigeringar. Språkbanken ansvarar för driften av databasen.

Under 2022 hade SKBL 266 505 besök, varav 226 239 var unika besök.

<https://www.skbl.se/>

Nordisk kvinnolitteraturhistoria online

Nordisk kvinnolitteraturhistoria online/Nordic Women’s Literature Online är den digitaliserade versionen av det biografiska uppslagsverket över nordiska, kvinnliga författare, Nordisk Kvinnolitteraturhistoria. Den publicerades i fem band på svenska och danska 1993–1998 och var resultatet av mer än 10 års insatser från en rad nordiska litteraturforskare. Verket digitaliserades 2012 i form av Nordisk kvinnolitteraturhistoria online. Tilläggsartiklar har gjorts till digitaliseringen. KvinnSam samarbetar ihop med Syddansk Universitet, SDU Odense och uppdateringar i det svenska gränssnittet sköts av KvinnSam.

Under 2022 hade Nordisk kvinnolitteraturhistoria online webbplats 40 082 besökare, och 106 967 sidvisningar.

<https://nordicwomensliterature.net/>

FRAMES on GENDER – FRAGEN

Databasen FRAGEN innehåller feministiska texter från andra vågens kvinnorörelse. Här hittar man böcker, artiklar och pamfletter från 29 europeiska länder, alla i fulltext. Forskare i varje land har valt ut tio texter som man anser vara representativa. Totalt innehåller databasen närmare 300 texter som speglar kvinnorörelsens utveckling under 1960- och 1970-talen. Basen kan användas som ett verktyg för forskare som vill jämföra den feministiska rörelsens tankar i olika länder liksom av alla som är intresserade av att ta del av de olika texterna.

Under 2022 hade FRAGENS webbplats 12 184 sidvisningar, varav 5605 var unika sidvisningar.

<https://institute-genderequality.org/frames-on-gender/>

Samarbeten och nätverk

Nordiska och europeiska nätverk

KvinnSam samverkar inom nätverken NING – Nordic Information Network on Gender, AtGender – the European Association for Gender Research och EIGE – European Institute for Gender (presenteras i detalj under egen rubrik längre fram i denna verksamhetsrapport). NING-nätverket träffades 26 september 2022 i Oslo. Där presenterades KvinnSams verksamhet och resurser för samtliga medlemmar och diskussion om möjliga samarbetsmöjligheter.

Nationella sekretariatet för genusforskning

En betydande samarbetspartner och användare av KvinnSams resurser är Nationella sekretariatet för genusforskning. I samarbete utvecklade och producerade parterna databasen GENA. Under 2022 har KvinnSam och Nationella sekretariatet i samråd beslutat att avveckla databasen GENA. Databasen har ett föråldrat gränssnitt, ingår i universitetsbibliotekets föråldrade webb som ska bytas ut och det finns inte resurser att skapa en helt ny databas. Från och med 2023 uppdateras inte längre GENA.

Under 2022 har KvinnSam på uppdrag av Nationella sekretariatet för genusforskning utfört sökuppdrag inför litteraturöversikter vilka listas under rubriken *Sökuppdrag* i denna verksamhetsrapport.

Centrum för digitala humaniora/GRIDH

KvinnSam ingår i en samverkansgrupp tillsammans med forskare från Centrum för digitala humaniora/GRIDH. Detta arbete hjälper KvinnSam att planera för och utveckla digitala tjänster, inklusive utbudet av digitaliserade arkivdokument. Under 2022 har arbetsgruppen jobbat delvis på att planera för en digital utställning kopplad till Jubileumsåret 2023 i Göteborg. Gruppen arbetar också med att fundera kring KvinnSams kommande nya webbplats och flytten av material och databaser från våra gamla webbsidor.

GPS400: Centrum för samverkande visuell forskning

I december 2022 skrev KvinnSam under en avsiktsförklaring med GPS400: Centrum för

samverkande visuell forskning. Detta kommer hjälpa KvinnSam att utveckla sina kompetenser kring audiovisuellt media och hanteringen av visuella material, vilka är mycket omfattande. Tidigare har KvinnSam varit tvungen att skicka audiovisuellt material till Kungliga biblioteket för hållbar digitalisering. Även om KvinnSam fått tillbaka digitaliserade versioner har denna bortskänkning inneburit att vi inte längre har en del fysiska dokument som ursprungligen tillhört våra arkiv. Samarbete med GPS400 kan hjälpa KvinnSam att så småningom skapa rutiner som möjliggör bevarandet av audiovisuellt material hos oss. Samtidigt kan denna samverkan hjälpa KvinnSam att integrera köns- och genusmetadata och data i olika (audio)visuella projekt runtom i Göteborg där GPS400 är en av de drivande aktörerna.

European Institute for Gender Equality och META-EU #UnitedWeSearch

EIGE – European Institute for Gender Equality är det europeiska jämställdhetsinstitutet, placerat i Vilnius. Dess uppgift är att stödja EU och medlemsländerna i deras arbete med att främja jämställdhet, bekämpa könsdiskriminering och höja medvetenheten om jämställdhetsfrågor. KvinnSam har fram till och med 2022 deltagit, tillsammans med 14 europeiska bibliotek och dokumentationscentra samt EIGE:s dokumentationscentrum, i en samsökningsfunktion för de olika institutionernas databaser. EIGE har beslutat att avsluta databasen under 2023 och nätverket har därför upplösts. Under 2022 hade databasen 293 901 sidvisningar.

<https://eige.europa.eu/library>

Sedan 2020 är KvinnSam del av ett nytt stort europeiskt nätverk, som drivs från Digitales Deutsches Frauenarchiv i Berlin. Nätverket, med arbetsnamnet META-EU #UnitedWeSearch, syftar till att bygga upp en gemensam portal som hämtar information från europeiska arkiv och bibliotek. KvinnSam har bland annat bidragit med metadata i uppbyggnadsfasen och deltar vid nätverkens möten. Projektet är än så länge ofinansierat, men planer finns att söka medel från EU:s stöd till forskningsinfrastrukturer.

KvinnSams bibliotek

Prioriterade aktiviteter 2022

Förbereda och utföra evakuering av KvinnSams material i raritetskammaren

Syfte: Sommaren 2023 är det i dagsläget (hösten 2021) planerat att delar av Humanistiska biblioteket ska evakueras till en ny bibliotekslokal, antagligen gamla Hovrätten. Då planeras även KvinnSams raritetskammare att flyttas, tillsammans med KvinnSams verksamhet. Innan detta kan ske måste KvinnSams 600 hyllmeter stora handskriftssamling i raritetskammaren inventeras och förberedas för flytt. Evakueringen av raritetskammaren sker i två steg, där det material som i dagsläget är förtecknat och därmed utlåningsbart förbereds under HT-21. Då kommer KvinnSam att arbeta med arkivvård, ersätta trasiga boxar, märka om och införliva tilläggsaccessioner tillhörande dessa arkiv som ännu inte blivit förtecknade. År 2022 arbetar KvinnSam med de drygt 200 hyllmeter oförtecknat material (en tredjedel av KvinnSams handskriftssamling) och boxlägger, märker och – i undantagsfall – förtecknar materialet. Packning av raritetskammaren ska ske VT-23.

Mål: Att kunna evakuera KvinnSams raritetskammare till Hovrätten sommaren 2023.

Åtgärd: Att förbereda innehållet i KvinnSams raritetskammare för evakuering. Boxlägga allt material i den mån det går. Märka alla volymer. Ersätta alla trasiga boxar. Se till att allt står på angiven plats och tillsammans med sitt arkiv/sin samling eller kronologiskt vad gäller accessioner. Identifiera vilka arkiv som kommer att bli större genom tilläggsaccessioner och därför kommer att behöva extra utrymme. Om det finns ömtåligt material så ska det antecknas så att det inte skadas under flytten. Inventera alla diabilder, glasplåtar och faxpapper för framtida bevarande (och digitalisering).

Tidplan: 2021–2022. Detta projekt har högsta prioritet hos KvinnSam.

Resultat: Kontinuerligt arbete med vård och uppordnande av arkivsamlingarna pågick under hela 2022. Frågan om ett nytt bibliotek och evakuering är ännu inte färdigutredd, och den omedelbara tidspresen på att förbereda materialet i raritetskammaren för flytt lättade. Under hösten 2022 avslutades en fördjupad förstudie kring ett nytt bibliotek vid Näckrosen. Ett rektorsbeslut i frågan förväntas komma under 2023. Aktivitetspunkten kan i nuläget (januari 2023) betraktas som pågående.

Forskningsamordnare till KvinnSam

Syfte: 2019 skrev KvinnSam rapporten ”Studie om att affiliera forskare till KvinnSam” där ett antal förslag presenterades som syftade till att knyta forskare till verksamheten på olika sätt. Detta för att öka KvinnSams samarbetsytor med forskarsamhället, möjliggöra för att stärka verksamhetens forskarkompetens samt generera mer och stärka kvalificerad forskning på KvinnSams unika samlingar. Under 2020 undersöktes olika förslag från rapporten, varav förslaget att anställa en forskningsamordnare var det som ansågs mest lämpligt för KvinnSam att arbeta vidare med. Detta förslag framhölls även i den internationella utvärdering av KvinnSam som universitetsgemensam forskningsinfrastruktur.

Åtgärd: Att arbeta vidare med förslaget att anställa en forskningsamordnare på KvinnSam genom att vidareutveckla idén i universitetsbibliotekets organisation samt fastställa ett finansieringssätt.

Tidplan: 2022

Resultat: Forskningsamordnare Rachel Pierce anställdes 1 september 2022. Rachel är disputerad i kvinno- och genushistoria med en masterexamen i biblioteks- och informationsvetenskap. Hon kommer från en lektorsanställning vid Bibliotekshögskolan där hon var programansvarig för internationella masterprogrammet i biblioteks- och informationsvetenskap. Rachels forskning grundar sig i en bakgrund i kvinno- och genushistoria samt intressen i fotografi, digitalisering och arkivet.

Utveckling av databasen GENA

Syfte: GENA är KvinnSams andra mest använda databas efter databasen KVINNSAM, med 14 979 sidvisningar 2019. Med att tillhandahålla och upprätthålla databasen GENA uppfyller KvinnSam flera av reglerna för universitetsgemensamma forskningsinfrastrukturer vid Göteborgs universitet.

GENA är en så kallad beställningsdatabas som KvinnSam gör på uppdrag av Nationella sekretariatet för genusforskning. GENA är föråldrad, både till funktionalitet och utseende, och ligger på universitetsbibliotekets föråldrade plattform CMS Roxen, vilken ska nedmonteras framgent. GENA kommer inte att kunna flyttas över i sin nuvarande form till en ny plattform, utan den skulle i så fall behöva byggas om från grunden – något som universitetsbiblioteket inte har resurser till.

Mål: Att tillsammans med Nationella sekretariatet för genusforskning hitta ett lämpligt sätt att fortsätta driva databasen GENA. Detta kan innefatta både utveckling, drift, förvaltning och finansieringssätt. Förslag som att GENA blir en deldatabas i Libris (den svenska nationella bibliotekskatalogen som drivs av Kungliga biblioteket) kan bli aktuellt.

Tidplan: 2022

Resultat: Kungliga biblioteket har beslutat att inte skapa fler deldatabaser i Libris och KvinnSam och Nationella sekretariatet för genusforskning har inte möjlighet att finansiera en helt ny, uppdaterad databas med nytt gränssnitt. Avtalet har därför avslutas och från 2023 kommer databasen inte längre att uppdateras. GENA avvecklas vid nedstängning av plattformen CMS Roxen, men detta dröjer och GENA förblir sökbar till dess. I samband med avvecklingen undersöks olika sätt att bevara GENA:s data, exempelvis i form av en bibliografi. Även andra sätt för att tillgängliggöra datan för forskning undersöks.

Producera en utställning om feministiska svenska tecknade serier

Syfte: I augusti 2022 håller forskarna Anna Nordenstam (Göteborgs universitet) och Margareta Wallin Wictorin (Karlstads universitet) en konferens på temat om feministiska svenska tecknade serier, vilket är en del av forskningsprojektet *Feministiska svenska tecknade serier som medium för politisk aktivism och kritik*, finansierat av Vetenskapsrådet. Beroende på pandemiläge vill KvinnSam anordna en utställning om feministiska svenska tecknade serier, och ha en visning av denna som en programpunkt på konferensen med syfte att gestalta utställningen för att öka kunskapen om KvinnSam som nationellt bibliotek för genusforskning och universitetsgemensam forskningsinfrastruktur vid Göteborgs universitet bland forskande och externa konferensdeltagare. Rådande pandemi kan komma att försvåra detta arbete.

Mål: Att i samarbete med Anna Nordenstam (professor i litteraturvetenskap och projektledare för forskningsprojektet) vid Göteborgs universitet och Margareta Wallin Wictorin (lektor i kulturstudier och docent i konst- och bildvetenskap) vid Karlstads universitet skapa en utställning om feministiska svenska tecknade serier med avstamp i Göteborgs universitetsbiblioteks bestånd och privata samlingar. Att anordna en invigning av utställningen i maj. Att samverka med konferensen och erbjuda visning som en programpunkt för konferensdeltagarna under augusti. Rådande pandemi kan komma att försvåra detta arbete.

Åtgärd: Utforma och lägga utställningen i samarbete med Nordenstam och Wallin Wictorin, ordna invigning för utställningen och hålla visning för konferensdeltagarna under sommaren. Insatser från kommunikatör och reproavdelning vid Göteborgs universitetsbibliotek vad gäller affisch och annan visuell kommunaktion, samt även kommunikation kring utställningen.

Tidplan: Maj–september 2022

Resultat: Utställningen invigdes 17 maj och varade till och med 15 november. Därefter gick utställningen vidare till Linnéuniversitetet och senare Karlstads universitet och planeras även till Södertörns högskola. Invigningen samlade runt 40 besökare och utställningen presenterades också i samband med konferensen *CAF – Comics, Activism, Feminisms Conference* i augusti.

Delta i forskningsprojektet "Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur"

Syfte: Delta i arbetet med Queerlit – en databas för HBTQI-litteratur. KvinnSam tillför kompetens om ämnesindexering av genusvetenskapligt material i deldatabaser i Libris. Projektet handlar

om att utveckla en tesaurs för mer precis ämnesbeskrivning av HBTQI-litteratur och att göra denna kompatibel med en existerande engelskspråkig HBTQI-tesaurus. Ämnesorden används för att indexera svensk skönlitteratur inom HTBQI-området, som görs tillgängliga dels genom en deldatabas i Libris, dels genom att utveckla ett separat gränssnitt, som tillåter mer specialiserade sökningar än Libris. Projektet arbetar med länkad data.

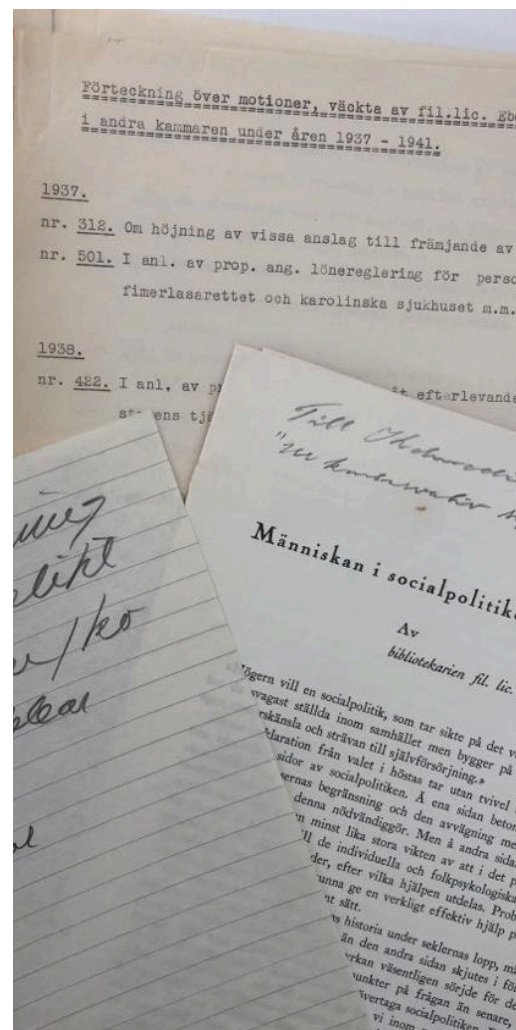
Resurser: Interna personalresurser 5–20 % i tre år (VT-21 10 %, HT-21 20 %, 2022 5 %, 2023 5 %). Finansiering från Riksbankens jubileumsfond.

Tidplan: 2021-2023

Resultat: Under 2022 har tesaursen färdigställts och indexeringen har påbörjats. Deldatabasen i Libris är sedan tidigare implementerad. KvinnSam medverkade med en presentation av projektet vid "The 11th European Feminist Research Conference" i Milano (juni 2022). Projektet ligger till grund för en ny forskningsprojektsansökan som kommer skickas in 2023.

Foton, tryckt material och handskrifter ur Ebbon Andersons arkiv A 174 på KvinnSam

Referenser

Göteborgs universitet (2018) *Rektorsbeslut* (Dnr V 2017/978)

Karin Valborg Ek, www.skbl.se/sv/artikel/KarinEk, *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon* (artikel av Anne Brügge), hämtad 2023-02-09

Regler för Forskningsinfrastrukturer vid Göteborgs universitet (2015) https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1696/1696171_180809-regler-fo--r-forskningsinfrastrukturer-vid-go--teborgs-universitet.pdf

Verksamhetsuppdrag för Göteborgs universitetsbibliotek (2016) <https://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsbiblioteket/styrdokument/?skipSSOCheck=true>

Bilaga 1. Publikationer 2022

Nedan listas akademisk forskning och populärvetenskaplig litteratur där KvinnSam kunnat beläggas som resurs. Den forskning som görs på KvinnSams arkivaliska källmaterial är lättare att identifiera, då den oftast föregås av frambeställning av arkivmaterialet i fråga. Det pågår dock även forskning med hjälp av KvinnSams andra resurser. Många forskare använder sig av KvinnSams fysiska och digitala samlingar men också databaserna, och då främst databasen KVINNSAM. Detta är dock inte lika lätt för att avgöra när och i vilken omfattning det sker, om inte forskaren kontaktar KvinnSam specifikt.

Sist listas KvinnSams medverkan i media under året.

Publikationer

Andreasson, Birgitta, AnnaLena Bergquist och Karin Pettersson. Vänskap och inspiration i arkiven. *Arkiv*. 2022:1, ss.18-21, 2022

Brunow, Dagmar. Towards an archival study of screenplay versions: The role of screenwriting research for adaptation studies. *Interfaces. Image Texte Language* 47, ss.1-21, 2022

Brunow, Dagmar. Vänskapens arkiv: tankar kring Elin Wägners boksamling, det kulturella minnets glömska och en historieskrivning bortom heteronormativiteten. I Jörgen Bruhn et al. (red.) *Litteraturen i arbete: Vänskrift till Peter Forsgren.*, ss. 19-31, 2002

Heikkilä, Pia. *Klippan i en krets av kvinnor: Anna Bäckström, en aboensisk aktivist*. Åbo: Svenska folkskolans vänner, 2022

Hinners, Linda, Ludvig Florén och Martin Olin(red.). *Nordic women sculptors at the turn of the 20th century: formation, visibility, self-creation*. Stockholm: Nationalmuseum, 2022

Johnson, Anders. Kerstin Hesselgren, "hälsovårdsaposteln" från Hofors. I Barbro Solbe (red.) *Från Gästrikland 2022: bilder berättar.*, ss. 4-18, 2022

Kungliga biblioteket. *Om vägen till allmän och lika rösträtt: Artiklar framtagna inom projektet Demokrati100*. Stockholm: Åtta45, 2022 <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kb:publ-657>

Kårevik, Linnéa. *"I fru Nicotinas tjänst" – fabrikkssystem, tobaksarbeterskornas och Södergården 1916-1940*. Magisteruppsats. Göteborgs universitet, 2022

Nordenstam, Anna, Margareta Wallin Victorin. Humor och samhällskritik: feministiska svenska teckande serier. *Kulturrutor*, ss. 8-12, 2022

Robach, Cilla (red.). *Swedish grace: konst och design i 1920-talets Sverige*. Stockholm: Nationalmuseum, 2022

Ryberg, Ingrid. Film pioneers? Swedish women's documentaries about the "Third world" in the 1970s and 80s. *NORA- Nordic journal of feminist and gender research*. (30):1, ss. 64-78, 2022

Sand, Jimmy. *Klimat, kön och konsumtion: En forskningsöversikt med genusperspektiv på hållbara livsstilar*. NIKK, 2022

Widenheim, Cecilia, Kvinnliga medborgarskolan på Fogelstad, I Cilla Robach (red.) *Swedish grace.*, ss. 114-119, 2022

Åshede, Linnea. *Marginalens kapacitet för inkludering: databasen KVINNSAM i användarnas ögon*. Kandidatuppsats. Högskolan i Borås, 2022

KvinnSam i media

Möt Ebon Andersson på nära håll. *Historiskan*, 2022:4, s.9, 2022

Lundgren, Eva. Feministisk kamp i serieform. *GU-journalen*. 2022:3, ss.38-39, 2022

Rachel Pierce medverkade i podcasten Bildningsbyrån, avsnitt: Tänka mot strömmen. Eleanor Roosevelt-mänskliga rättigheter för alla. *Utbildningsradion*, 2022-12-14

SVT. *Selma Lagerlöf*, dokumentär, 2022

Bilaga 2. Handskriftsstatistik 2022

Handskriftsmaterial som återlämnats senast 31 december 2022.

Forskare, Göteborgs universitet **6 forskningsprojekt, 6 lånetillfällen**

Institution

Statsvetenskapliga institutionen

Kost- och idrottsvetenskap
Historiska studier
Sektionen för psykiatri och neurokemi

Enheten för design
Kulturvetenskaper

Arkiv

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt
Nyköping, Föreningen för kvinnans politiska
rösträtt Eksjö, Centralstyrelsen för
Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
Mary von Sydows samling
Lili Kaelas arkiv
Fanny Alvings samling, Emilia Fogelklous
samling, Beth Hennings samling
Barbro Alvings samling
Birgitta Stenbergs papper

Forskare, andra svenska lärosäten **7 forskningsprojekt, 8 lånetillfällen**

Lärosäte

Högskolan i Halmstad
Linnéuniversitetet
Lunds universitet
Lunds universitet
Lunds universitet
Stockholms universitet
Uppsala universitet

Arkiv

Grupp 8 Göteborg
Barbro Alvings samling
Elin Wägners samling
Hanna Rydhs samling
Gunnel Hedbergs samling
Kvinnor Kan
Kvinnliga Akademikers Förening

Museum

1 forskningsprojekt, 1 lånetillfällen

Nationalmuseum

Alice Nordins arkiv

Forskare, andra länder **3 forskningsprojekt, 3 lånetillfällen**

Land

Polen
Schweiz
Schweiz

Arkiv

Sonja Åkessons samling
Elin Wägners samling, Flory Gates samling
Barbro Alvings samling, Carin Hermelins
samling, Elin Wägners samling

Icke akademiska användare

Representerade i denna låntagarkategori är författare, fotografer, journalister, studenter, före detta forskare och förlagspersonal.

21 låntagare, 32 lånetillfällen⁷

Ada Nilssons samling	2
Agda Hedwalls samling	1
Alice Nordins samling	2
Andrea Andreen-Svedbergs samling	1
Barbro Alvings samling	3
Birgit Sparres samling	1
Bohus sticknings samling	3
Carin Hermelins samling	1
Ebba Holgerssons samling	1
Elin Wägners samling	3
Elisabeth Tamms samling	1
Emilia Fogelklous samling	3
Eva Alexandersons samling	1
Hagar Olssons samling	1
Hanna Rydhs samling	2
Harriet Otterloos samling	1
Hedda Ekmans samling	1
Honorine Hermelins samling	2
Ingrid Sjöstrands samling	1
Karolina Widerströms arkiv	1
Kerstin Hesselgrens samling	3
Lotten Lagerstedts samling	1
Tobaksarbeterskornas arkiv	9
Ulla Isakssons samling	1
Totalt	46 lån

⁷Lånetillfällen kan inrymma lån från flera arkiv varför antal lån totalt är fler än antal lånetillfällen.

Bilaga 3. Ekonomisk redovisning 2022

Göteborgs universitetsbibliotek, KvinnSam – forskningsinfrastruktur
Redovisningen genomfördes 21 januari 2023.

INTÄKTER	Utfall jan–dec	Budget	Avvikelse
Anslag från Göteborgs universitet, för Libris	548 004	548 000	
Ersättning från LIR	38 478	38 478	
Databaser (GENA)	28 000	28 000	
Egenfinansiering från UB	5 460 087	5 421 062	
Summa intäkter	6 074 569	6 035 540	39 029
KOSTNADER			
Personal			
Budget 6,19 FTE			
Föreståndare + bibliotekarier + arkivarie + forskningssamordnare	4 520 737	4 483 309	37 428
Stödverksamhet, 1 FTE			
Digitalisering, kommunikation, HR, ekonomi, inköp, vaktmästeri	750 320	750 320	0
Övriga personalkostnader – Resor, kurs, konferenser, möten	59 561	60 000	-439
Summa personal	5 330 619	5 293 630	36 989
Drift			
IT/telefoni-kostnader	150 000	150 000	
Övriga driftskostnader		17 500	-4 040
– Kvinno, Danmark	9 389		
– Rollups, kontorsmaterial	2 398		
– Specialtransport arkivmaterial	4 512		
– Medlemskap, Atgender	5 241		
– Inköp arkiv	18 000	20 000	2 000
– OH	79 391	79 391	
Summa drift	268 930	266 891	2 040
Lokal			
RAR-kammare, 75 kvm	109 575	109 575	
Kontor, 90 kvm	131 490	131 490	
Läsesal, 120 kvm	226 455	226 445	
Summa lokal	467 520	467 520	0
Anskrivningar	7 500	7 500	0
Summa kostnader	6 074 569	6 035 540	39 029
Resultat	0	0	